

Infecció del Tracte Urinari (ITU) a pediatria

2026

Pediatria ACEBA

Infecció del Tracte Urinari (ITU) a pediatria

Motiu de consulta

Anamnesi

Motius d'alerta

Exploració

Criteris de reconsulta

Intervenció

Bibliografia

Documentació per a famílies

Atenció Primària
Vallcarca – Sant Gervasi

Àgata Vázquez

Pediatra

CAP Vallcarca-Sant Gervasi

Data elaboració: Abril 2025

MOTIU DE CONSULTA

Molèsties a l'orinar.

ANAMNESI

- Edat
- Fàrmacs i al·lèrgies
- Estat vacunal
- Antecedents patològics (ITU prèvies)
- Temps d'evolució i recidives.
- Història familiar de Reflux VU, litiasi renal o malaltia renal crònica.
- Clínica acompanyat: febre, malestar, nàusees, vòmits, letargia, irritabilitats, astènia...
- Historia d'episodis recurrents de febre de causa desconeguda.
- Alteració hàbit miccional o deposicional (restrenyiments, escapaments d'orina...)
- Diüresi (si bolquer nº bolquers/24h)
- Relacions sexuals en adolescents.

MOTIUS D'ALERTA

- Afectació triangle d'avaluació pediàtrica (TAP).
- Febre/calfreds.
- No resposta al tractament en 48/72h.
- Episodis recurrents.
- Afectació pondoestatural.
- Edat <3 anys, en especial pacients <3 mesos.
- Intolerància a via oral.
- Disminució o alteració de la diüresi.
- Hematúria important.
- Malformació via urinària.
- Immunodeficiència.
- Sospita de mal compliment.

EXPLORACIÓ

- Triangle d'avaluació pediàtrica
- Constants Vitals (Temperatura, si cal pressió arterial i FC)
- Pes i talla i evolució pondoestatural.
- Exploració abdominal.
- Punyo-percussió lumbar.
- Exploració genitals externs (descartar vulvitis o balanitis)
- Recollida d'orina.
- Tira reactiva d'orina.
- Urinocultiu si tira reactiva positiva per mètode net (no en cas de bosseta pediàtrica).

CRITERIS DE RECONSULTA

- Afectació de l'estat general.
- Intolerància per via oral
- Persistència de febre o de símptomes urinaris a les 48-72h.
- Disminució o alteració de la diüresi.
- Hematúria important.

INTERVENCIÓ

- **Educació sanitària per al control de símptomes i hàbits higiènics:** mantenir bona higiene genitals, evitar irritants locals, fomentar bona hidratació i bon hàbit miccional. En adolescents sexualment actives recomanar micció després de la relacions sexuals.
- **Explicar signes d'alarma (veure motius de consulta).**
- **Actuació:** segons edat i simptomatologia. L'inici de l'antibioteràpia sempre requereix prèvia recollida de mostra d'orina per mètode net (micció mitja, sondatge, punció suprapúbica), pel que en ocasions caldrà derivació a urgències si la recollida no es pot fer al CAP.

Tabla 5. Tratamiento empírico de la infección urinaria pediátrica

Situación clínica		Antibiótico	Dosis	Duración
Cistitis	< 12 años	Cefuroxima axetilo	20-30 mg/kg/día, c/12 h	2-4 días
		Cefixima	8 mg/kg/día c/24 h	
		Amoxicilina-clavulánico	35-40 mg/kg/día c/8 h	
	> 12 años	Cualquier fármaco de < 12 años o:		Dosis única
		Fosfomicina-trometamol	3 g	
Pielonefritis	No ingreso	Cefixima	8 mg/kg/día c/12 h	7-10 días
		Cefuroxima	30-40 mg/kg/día c/12 h	
	Ingreso sano y > 3 meses	Gentamicina	5 mg/kg/día c/24 h	7-10 días ^c
		Amikacina ^a	15-20 mg/kg/día c/24 h	
		Cefotaxima ^b	150 mg/kg/día c/6-8 h	
		Ceftriaxona ^b	50-75 mg/kg/día c/12 h	
	Ingreso urópata o < 3 meses	Ampicilina + Gentamicina	200 mg/kg/día c/6 h + 5 mg/kg/día c/24 h	
		Ampicilina + Amikacina ^a	200 mg/kg/día c/6 h + 15-20 mg/kg/día c/24 h	
		Ampicilina + Cefotaxima ^b	200 mg/kg/día c/6 h + 150 mg/kg/día c/6-8 h	

^aAmikacina de elección si resistencias a gentamicina > 10%. ^bCefotaxima o ceftriaxona si sepsis o meningitis. ^cDe dos a tres semanas en nefronía; tres semanas si absceso renal.

En cas d'al·lèrgia a cotrimoxazol (25 mg sulfametoxazol i 5 mg trimetoprim/kg cada 12h).

Evitar fluoroquinolones a pediatria.

Notes d'aclariment:

- L'orientació diagnòstica de certesa de la infecció del tracte urinari (ITU) es basa en la presència d'una simptomatologia compatible i el resultat patològic en l'anàlisi d'orina.
- L'ús empíric d'antibiòtics sense una orientació diagnòstica de certesa no està justificat i contribueix a l'aparició d'esdeveniments adversos i un augment de resistències antimicrobianes.

- La confirmació es tindrà amb l'urocultiu positiu amb un recompte $\geq 10^5$ UFC/mL en mostres recollides per micció espontània, o bé entre 10^4 o $\geq 5 \times 10^3$ UFC/mL en mostres obtingudes per cateterisme vesical, d'un únic microorganisme. En les mostres obtingudes mitjançant punció suprapúbica en nounats i lactants petits, s'accepta positiu qualsevol recompte de bacteris.

Tabla 3. Hallazgos en la tira reactiva y actitud recomendada en paciente **sintomático**

Tira reactiva	Sospecha diagnóstica
Nitritos (+) y EL (+)	IU muy probable -tratamiento antibiótico tras urocultivo
Nitritos (+) y EL (-)	IU Probable -tratamiento antibiótico tras urocultivo
Nitritos (-) y EL (+)	Puede ser IU o no^a -manejo basado en el juicio clínico
Nitritos y EL (-)	IU improbable^b -no tratamiento antibiótico

EL: esterasa leucocitaria.

^a Valorar intensidad de la leucocituria y datos clínicos.

^b Reconsiderar IU según evolución, escenario clínico y antecedentes.

BIBLIOGRAFIA

- González Rodríguez JD, Justa Roldán MJ. Infección de las vías urinarias en la infancia. Protoc diagn ter pediatr. 2022;1:103-29.
- Domènech Marsal E, Rodrigo Gonzalo de Liria C, Méndez Hernández M. Infección urinaria. Protoc diagn ter pediatr. 2023;2:259-269.
- Up to Date: Nader Shaikh MD et al. Urinary tract infections in children: Epidemiology and risk factors. last updated: Dec 02, 2022.
- https://ics.gencat.cat/web/.content/Assistencia/ares_primaria/plans/PC1075-molesties-urinaires-inf.pdf
- https://ics.gencat.cat/web/.content/Assistencia/ares_primaria/plans/PC1075-molesties-urinaires-protocol.pdf
- https://essencialsalut.gencat.cat/ca/detalls/Article/infeccions_tracte_urinari_infants

DOCUMENTACIÓ PER A FAMÍLIES

- https://essencialsalut.gencat.cat/web/.content/minisite/essencial/informacio_pacients/antibiotics_infeccions_urinaries_infants_EssencialPacients.pdf
- <https://enfamilia.aeped.es/temas-salud/infeccion-orina>
- <https://escolasalut.sjdhospitalbarcelona.org/es/consejos-salud/seguridad/infeccion-urinaria-ninos-causas-sintomas-tratamiento>